

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 5 มาตรา 54 “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” เพื่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่มีความเสมอภาคแก่คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะ และทุกพื้นที่ โดยให้เป็นหน้าที่ของรัฐเข้ามาดูแล และพัฒนาตั้งแต่เด็กเล็กก่อนวัยเรียน (สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร 2560 : 79-80) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้นิยามความหมายไว้ในมาตรา 4 ว่า “การศึกษา” คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับหลักยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรมฐาน ทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” บริษัทพริกหวานกราฟิกจำกัด 1-3 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 (3) ได้กำหนดการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภท และมาตรา 48 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (รายงานผลการประเมินตนเอง โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2562 : 161)

ช่วงเหตุการณ์สำคัญในปลายปี 2562 ต่อ 2563 ประชากรโลกรวมถึงประชาชนชาวไทยได้รับภัยพิบัติจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) ซึ่งมีการระบาด ในวงกว้าง โดยเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563 องค์การอนามัยโลก

ได้ประเมินสถานการณ์ และประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) โดยแนะนำให้ทุกประเทศเร่งรัด การเฝ้าระวังและป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และประเทศไทยได้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ผลของการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพระราชกฤษฎีกาฯ ทำให้ประเทศไทยหยุดชะงักทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยว ด้านพาณิชย์ การทำงาน และด้านการศึกษา ในส่วนของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาได้รับผลกระทบไม่มากเท่าที่ควร เพราะเป็นช่วงการปิดภาคเรียน แต่ในระดับอุดมศึกษาหลาย ๆ สถาบันยังไม่ได้สอบปลายภาคจำเป็นต้องยุติการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ลง กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามมาตรการของรัฐบาลอย่างเข้มงวดมาโดยลำดับ นับตั้งแต่การประกาศ 13 มาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 การประกาศปิดสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ทั้งของรัฐและเอกชน ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2563)

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้หาแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่สามารถเปิดเรียนได้ตามปกติ จึงได้จัดรูปแบบการเรียนการสอนทางไกลในกรณีที่ไม่สามารถเปิดเรียนได้ตามปกติขึ้น เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดเปิดเรียนปีการศึกษา 2563 ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 เป็นต้นไป และกำหนดการจัดการเรียนรู้ 3 รูปแบบ ดังนี้ 1. การเรียนที่โรงเรียน (On-site) 2. การเรียนผ่านทีวี (On-air) ใน 4 ระบบ ได้แก่ 2.1 ระบบดาวเทียม (Satellite) ทั้ง KU-Band (จานทิบ) ช่อง 186 – 200 และ C-Band (จานโปร่ง) ช่อง 337 – 351 2.2 ระบบดิจิทัลทีวี (Digital TV) ช่อง 37 – 51 2.3 ระบบเคเบิลทีวี (Cable TV) และ 2.4 ระบบ IPTV และ 3. การเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชัน (Online) ใน 4 ช่องทาง ได้แก่ 3.1 เว็บไซต์ www.deep.go.th (DEEP : Digital Education Excellence Platform) 3.2 เว็บไซต์ DLTV – www.dltv.ac.th 3.3 เว็บไซต์ YouTube- www.youtube.com DLTV1 Channel – DLTV15 Channel และ 3.4 แอปพลิเคชัน DLTV บน Smartphone/Tablet ในระยะก่อนเปิดเรียน แนวทางหลักในการจัดการเรียนการสอน คือ การเรียนผ่านทีวี (On-air) โดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติจัดสรรช่องสัญญาณออกอากาศทางโทรทัศน์ระบบดิจิทัล 15 ช่องรายการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ สนับสนุนเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของระดับปฐมวัยถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำเนื้อหา สาระการเรียนรู้ ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2563)

สภาพโดยทั่วไปของการแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีผลกระทบต่อการดำเนินงานตามภารกิจของโรงเรียนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการปิดเรียนเพื่อหยุดเชื้อให้ทุกคนอยู่บ้านนั้นมีผลกระทบมากมายจึงอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนเช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันระดมความคิดเห็นและหารือวางแผนแนวทางการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญหาจากผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สำคัญคือผลที่จะกระทบกับระบบการเรียนการสอนของโรงเรียน ผู้รายงานจึงนำมารวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามภารกิจของโรงเรียนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พอสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านสังคม ผลกระทบจากมาตรการทางสาธารณสุข การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การให้บุคคลอยู่ห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร การทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การนั่งคุยกัน การรับประทานอาหารโต๊ะเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์ การยืนห่างกัน สวมหน้ากากอนามัย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2. ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบอย่างรุนแรง โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ส่งผลให้คนว่างงาน เนื่องจากธุรกิจต้องปิดกิจการ ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีรายได้ ไม่มีเงินใช้จ่าย ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการการเรียนการสอน

3. ด้านการศึกษา การศึกษาได้รับผลกระทบหลายด้าน

3.1 การจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนไปจากเดิม นักเรียนต้องเรียนที่บ้าน บิดามารดาเป็นผู้มีบทบาทในการกระตุ้นการเรียนรู้

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้การเรียนรู้ เมื่อนักเรียนหยุดเรียนระบบการเรียนการสอนเปลี่ยนไป นักเรียนต้องเรียนด้วยตนเอง เรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ หรือเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต นักเรียนขาดทักษะการปฏิบัติ การเรียนรู้ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

3.3 ผลกระทบต่อผู้บริหารและครูผู้สอน

3.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกมิติ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

3.3.2 ครูผู้สอน มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน ต้องปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนในชั้นปกติเป็นการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Hybrid Learning)

3.4 ผลกระทบต่อการให้บริการของโรงเรียน เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จะได้รับผลกระทบเมื่อโรงเรียนปิด โครงการที่วางแผนไว้ต้องเลื่อนออกไป หรือยกเลิก การรวมกลุ่มต้องยกเลิกเช่นกัน งบประมาณก็ยกไปใช้จ่ายในการบริหารวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19)

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างมาก จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำพาสถานศึกษาให้ผ่านวิกฤตในครั้งนี้ โดยได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

ปัจจุบันผู้รายงานดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลชลบุรีมีความตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีผลต่อระบบและกระบวนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการที่หลายฝ่ายให้ความไว้วางใจกับคุณภาพการบริหารจัดการที่มีมาอย่างยาวนานของโรงเรียนให้กับนักเรียน ผลกระทบที่เกิดจากนโยบาย ประกาศ กฎระเบียบต่าง ๆ จากหน่วยงานบังคับบัญชา และหน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย ข้าราชการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) มีผลให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนเกิดความสับสน ลังเลในการที่จะส่งบุตร – หลานมาโรงเรียน จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่จะต้องหาแนวทางเพื่อสร้างความร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ลุล่วง เกิดผลดีกับนักเรียนและความเชื่อมั่นในบริการด้านการศึกษาของโรงเรียน จึงได้ริเริ่มจัดทำโครงการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 – 2564 ขึ้น โดยผู้รายงานได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน เพื่อมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ผู้รายงานได้ศึกษากฎหมาย รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โครงสร้าง สมรรถนะผู้บริหาร รวมทั้งนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาในทุกระดับ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายแผนงานของโครงการให้สอดคล้อง และแก้ปัญหาของโรงเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกด้าน โดยยึดหลักการดำเนินงานตามขั้นตอนของการพัฒนางานตามความคิดของวงจรรคุณภาพ (Deming Cycle) PDCA ควบคู่กับการนำโครงสร้างสมรรถนะผู้บริหาร 4 สมรรถนะ 10 องค์ประกอบ เข้ามาใช้บริหาร สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม (Network Building and Participatory) ของชุมชน หน่วยงานองค์กรภาครัฐ และเอกชนผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนา (Change Management) เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานโครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564 ได้อย่างเป็นระบบ จึงนำการประเมินโครงการซึ่งเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินงานโครงการ เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศ ตัวบ่งชี้ให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของโครงการอย่างมีระบบแล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อการดำเนินงานต่อไปให้ดีขึ้น หรือล้มเลิกการดำเนินงานโครงการนั้น การประเมินโครงการอย่างเป็นระบบ (Systematic Evaluation) จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโครงการ ข้อดี ข้อที่ควรปรับปรุงของโครงการในแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการ การวางแผนดำเนินงาน ตลอดจนผลของโครงการซึ่งจะชี้ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่เพียงใด อันจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร คณะทำงานนำไปใช้พิจารณา เพื่อปรับปรุงแก้ไขโครงการให้สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายต่อไป

การประเมินโครงการมีหลากหลายรูปแบบ ผู้รายงานพิจารณาจากข้อมูลสารสนเทศจากสภาพการดำเนินงานของโรงเรียน แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารรูปแบบการประเมินโครงการพบว่า การประเมินรูปแบบไอปู้ (IPOO Model) มีความเหมาะสมกับการประเมินโครงการของโรงเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นแนวทางกำกับดูแลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้รายงานจึงสนใจที่จะประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564 โดยใช้รูปแบบไอปู้ (IPOO Model) ในการประเมินโครงการโดยประเมินใน 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) เป็นแนวทางในการประเมิน เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังเป็นการประเมินรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ ซึ่งทำให้ทราบทั้งข้อดี ข้อที่ควรปรับปรุง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี และผลที่ได้จากการประเมินครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข วางแผนพัฒนาโครงการในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายต่อไป จึงวางแผนและกำหนดรูปแบบที่จะดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานโครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564 ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานแต่ละด้าน ข้อบกพร่องที่พบจะเป็นแนวทางที่ทำให้ผู้รายงานและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) โครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564

2. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการ (Process) โครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564 ภายใต้กระบวนการดำเนินงานวงจรคุณภาพ (Deming Cycle) PDCA

3. เพื่อประเมินผลผลิต (Output) โครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564 ดังนี้

3.1 ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid) ตามแนววิถีปกติใหม่ (New Normal)

3.2 คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 คุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้โครงสร้างสมรรถนะผู้บริหาร

4 สมรรถนะ 10 องค์ประกอบ

4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ (Outcome) การดำเนินงานโครงการ ประโยชน์หรือผลกระทบที่นักเรียน ครูและโรงเรียนได้รับจากโครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564 ดังนี้

4.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 ผลการทดสอบระดับชาติ

4.3 ความพึงพอใจของ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการดำเนินงานโครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564

ขอบเขตการประเมินโครงการ

ในการประเมินครั้งนี้ ผู้รายงานได้กำหนดขอบเขตของการประเมินในด้านเนื้อหา ด้านระยะเวลา ด้านตัวแปร และด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564 ผู้รายงานได้นำแบบจำลองของไอปู้ (IPOO Model) มาประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบในการประเมินโครงการภายใต้กระบวนการดำเนินงานวงจรคุณภาพ (Deming Cycle) PDCA

ขอบเขตด้านระยะเวลา

โดยแบ่งระยะเวลาการประเมินออกเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ก่อนดำเนินโครงการเป็นการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ใช้ในโครงการ

ระยะที่ 2 ระหว่างการดำเนินโครงการเป็นการประเมินกระบวนการ (Process)

ที่ใช้ในโครงการ

ระยะที่ 3 เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เป็นการประเมินผลผลิต (Output) ที่ได้รับจากโครงการ

ระยะที่ 4 หลังเสร็จสิ้นโครงการไปแล้วระยะหนึ่ง เป็นการประเมินหาผลลัพธ์ (Outcome)

ที่ได้รับจากโครงการ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการประเมินโครงการครั้งนี้ มีดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ใช้ในโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของการบริหารจัดการและหน่วยงานที่สนับสนุน

2. กระบวนการ (Process) ที่ใช้ในโครงการเป็นการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในโครงการ ภายใต้กระบวนการดำเนินงานวงจรคุณภาพ (Deming Cycle) PDCA การวางแผน การดำเนินกิจกรรม การติดตามและประเมินผล การนำผลไปปรับปรุงพัฒนา

3. ผลผลิต (Output) ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการ ดังนี้

3.1 ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) ตามแนววิถีปกติใหม่ (New Normal) เป็นการผสมผสานรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 5 รูปแบบ ได้แก่ On-site, On-air, Online, On-demand และ On-hand

3.2 ด้านคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.1 พัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 คุณภาพการบริหารสถานศึกษาภายใต้โครงสร้างสมรรถนะผู้บริหาร 4 สมรรถนะ

10 องค์ประกอบ

สมรรถนะที่ 1 มุ่งผลสัมฤทธิ์ องค์ประกอบที่ 1-3

1. การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)
2. ผู้นำการจัดการเรียนรู้ (Learning Management Leader)
3. การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management)

สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี องค์ประกอบที่ 4-5

4. จริยธรรม (Integrity)
5. การสื่อสารและแรงจูงใจ (Communication and Influencing)

สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง องค์ประกอบที่ 6-7

6. ความเชี่ยวชาญการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Management Expertise)

7. การแก้ปัญหาและตัดสินใจ (Problem Solving and Decision Making)

สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม องค์ประกอบที่ 8-10

8. การร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork)
9. การบริหารจัดการเทคโนโลยีทางการศึกษา (Information Technology Management for Education)
10. การประเมินและติดตามผลการจัดการศึกษา (Assessing and Monitoring Educational Management)

4. ผลลัพธ์ (Outcome) ที่ได้รับจากโครงการเป็นการประเมินภายหลังเมื่อเสร็จสิ้นโครงการที่มีผลกระทบหรือคาดว่าจะกระทบต่อโรงเรียน นักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน ดังนี้

4.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1.1 ผลการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับปฐมวัย ปีการศึกษา 2563 - 2564

4.1.2 ผลการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 - 2564

4.2 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 - 2564

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 - 2564

1. ประชากร ประกอบด้วย

1.1 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,099 คน

1.2 ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 237 คน (ยกเว้นครูชาวต่างชาติ)

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 13 คน ยกเว้นผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้แทนครู เนื่องจากอยู่ในกลุ่มของครู

1.4 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,099 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณค่าของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2563 จำนวน 335 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู โรงเรียนอนุบาลชลบุรี จำนวน 80 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิที่เป็นสัดส่วน โดยแบ่งครูออกเป็น 8 สายชั้นและสุ่มตัวอย่างจากครูแต่ละสายชั้นโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2.2.1 กำหนดสุ่มจาก 8 สายชั้น ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

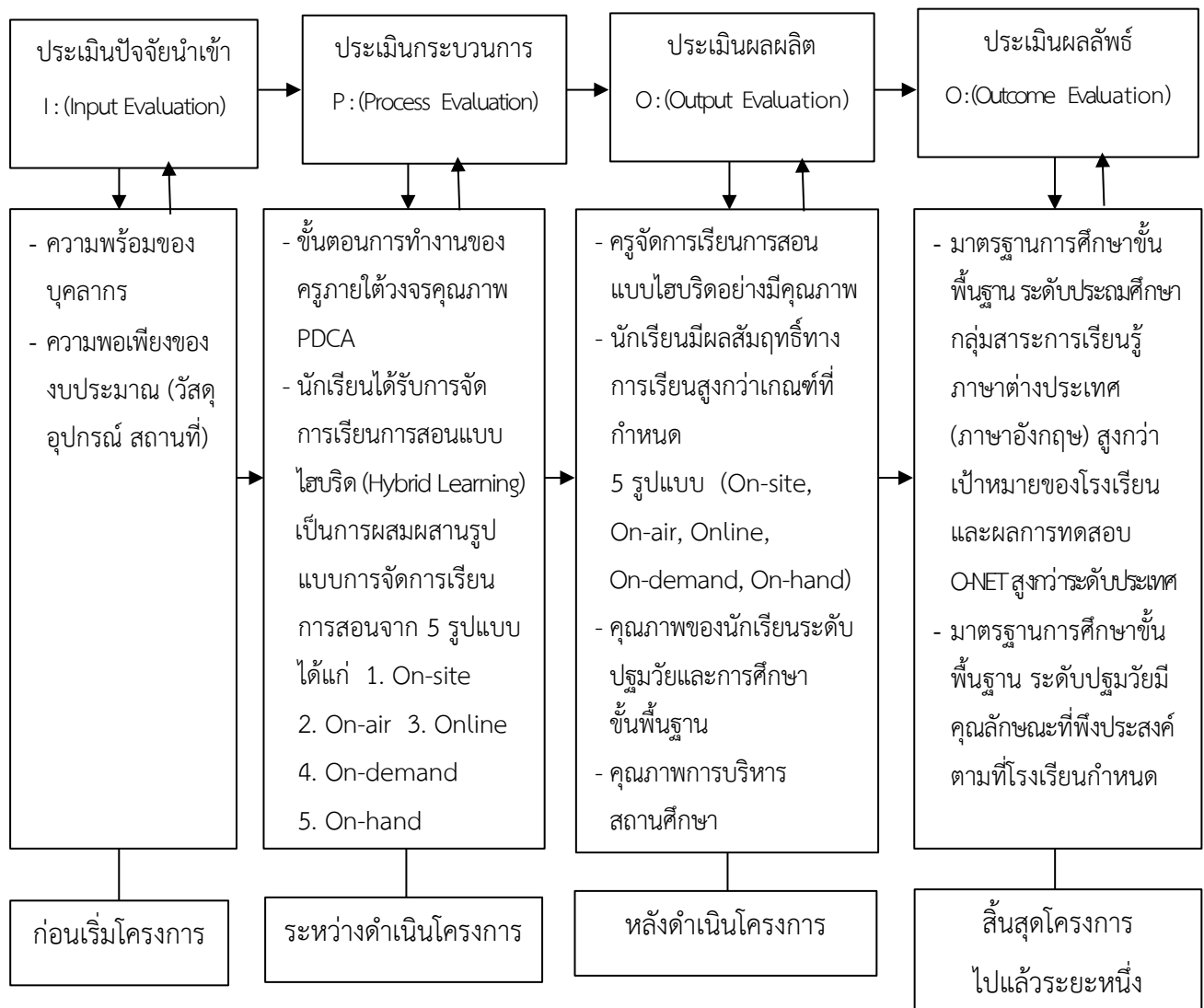
2.2.2 แต่ละสายชั้นกำหนดเก็บข้อมูลสายชั้นละ 10 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 80 คน

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยยกเว้นผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู ได้กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2563 จำนวน 13 คน

2.4 ผู้ปกครองนักเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับจากการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ตรงกับตัวนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 335 คน

กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

ผู้รายงานได้นำแบบจำลองไอปู้ (IPOO) มาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ โดยยึดวัตถุประสงค์ในการประเมินเป็นหลัก แบ่งการประเมินเป็น 4 ระยะ ควบคู่ไปกับการดำเนินโครงการ และได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษาในลักษณะของข้อมูลหรือประเด็นที่ศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเชิงประเมิน ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 - 2564 ทำให้ได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ระบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบไฮบริด (Hybrid Learning) ส่งผลให้คุณภาพมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้น
2. ระบบการบริหารสถานศึกษาพัฒนาขึ้น ลดความยุ่งยากซับซ้อน มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
3. ทุกคนสามารถเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ได้ทุกที่ทุกเวลา
4. คุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนทุกระดับชั้นอยู่ในระดับน่าพอใจ
5. นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครู และบุคคลทั่วไปสามารถปรับตัวเข้ากับแนววิถีปกติใหม่ (New Normal) ได้อย่างดีมีความสุข
6. สื่อสังคมออนไลน์จะเป็นตัวเร่งให้สร้างนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษา
7. สร้างความเข้าใจและกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระหว่าง คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นได้เป็นอย่างดี
8. เป็นแนวทางและแบบอย่างให้กับผู้สนใจได้นำไปพัฒนาต่อยอดในทางการศึกษาต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้รายงานกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. การรักษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การรักษาคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนาการและด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนรู้ การวางแผนการดำเนินงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ที่มีคุณภาพ

2. การจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(COVID-19) โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อรักษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลชลบุรี

3. การประเมินโครงการ หมายถึง การประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563-2564 โดยประยุกต์ใช้แบบจำลองไอพู้ (IPOO) ประเมินทั้งระบบของโครงการ รวม 4 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 2) ด้านกระบวนการ (Process) 3) ด้านผลผลิต (Output) 4) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ใช้ในโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของการบริหารจัดการและหน่วยงานที่สนับสนุน

3.2 กระบวนการ (Process) ที่ใช้ในโครงการเป็นการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในโครงการ ภายใต้กระบวนการดำเนินงานวงจรคุณภาพ (Deming Cycle) PDCA การวางแผน การดำเนินกิจกรรม การติดตามและประเมินผล การนำผลไปปรับปรุงพัฒนา

3.3 ผลผลิต (Output) ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการ ดังนี้

3.3.1 ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) ตามแนววิถีปกติใหม่ (New Normal) เป็นการผสมผสานรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจาก 5 รูปแบบได้แก่

3.3.1.1 การจัดการเรียนการสอนแบบ On-site

3.3.1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบ On-air

3.3.1.3 การจัดการเรียนการสอนแบบ Online

3.3.1.4 การจัดการเรียนการสอนแบบ On-demand

3.3.1.5 การจัดการเรียนการสอนแบบ On-hand

3.3.2 ด้านคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.2.1 พัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

3.3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3 คุณภาพการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักโครงสร้างสมรรถนะผู้บริหาร

4 สมรรถนะ 10 องค์ประกอบ

สมรรถนะที่ 1 มุ่งผลสัมฤทธิ์ องค์ประกอบที่ 1-3

1. การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)

2. ผู้นำการจัดการเรียนรู้ (Learning Management Leader)

3. การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management)

สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี องค์ประกอบที่ 4-5

4. จริยธรรม (Integrity)

5. การสื่อสารและแรงจูงใจ (Communication and Influencing)

สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง องค์ประกอบที่ 6-7

6. ความเชี่ยวชาญการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Management Expertise)

7. การแก้ปัญหาและตัดสินใจ(Problem Solving and Decision Making)

สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม องค์ประกอบที่ 8-10

8. การร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork)

9. การบริหารจัดการเทคโนโลยีทางการศึกษา (Information Technology Management for Education)

10. การประเมินและติดตามผลการจัดการศึกษา(Assessing and Monitoring Educational Management)

3.4 ผลลัพธ์ (Outcome) ที่ได้รับจากโครงการเป็นการประเมินภายหลังเมื่อเสร็จสิ้นโครงการที่มีผลกระทบหรือคาดว่าจะกระทบต่อโรงเรียน นักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน ดังนี้

3.4.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4.1.1 ผลการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับปฐมวัย ปีการศึกษา 2563 - 2564

3.4.1.2 ผลการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 - 2564

3.4.2 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 - 2564

3.4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2563 -2564

5. ครู หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ และครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 - 2564

6. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 – 2564

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 – 2564

8. แนววิถีปกติใหม่ (New Normal) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากเดิมเนื่องจากมีหลายสิ่งหลายอย่างมากระทบ ทำให้แนวทางที่เคยปฏิบัติแบบเดิมเปลี่ยนไปจากปกติที่คุ้นเคยและคาดหมายล่วงหน้าได้เปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่

9. การสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 5 รูปแบบ (On-site , On-air , Online , On-demand , On-hand)

10. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หมายถึง เป็นโรคติดเชื้ออันเกิดจากไวรัสโคโรนาในกลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง มีการระบุโรคครั้งแรกในเดือนธันวาคม 2562 ในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน และได้กระจายไปทั่วโลกนับแต่นั้น ส่งผลให้เกิดการระบาดทั่วของโควิด 19

11. แบบสอบถามออนไลน์ (Google form) หมายถึง การสร้างแบบสอบถามออนไลน์ โดยจัดเก็บใน Google Drive ซึ่งเป็นพื้นที่จัดเก็บข้อมูลบนคลาวด์ (Cloud)